

Høringssvar til Ændringsbekendtgørelser af 4. februar 2015 vedr. sædekorn, grønsagsfrø og markfrø. Sagsnummer 15-31020-000003

Frie Bønder – Levende Land er tilfredse med, at det nu viser sig, at der er uudnyttede muligheder for fortolkninger af reglerne for sædekorn, grønsagsfrø og markfrø i de nugældende EU-direktiver. Vi tilslutter os de ændringer der er indsat i bekendtgørelsen, men ikke uden et par kommentarer og yderligere forslag til forbedringer.

Vi foreslår at man benytter lejligheden til at lette vilkårene for små jordbrug hvor man arbejder ud fra principper om mangfoldighed, bæredygtighed og udstrakt indflydelse på, hvad og hvordan man producerer, såvel som hvordan produktionen forarbejdes og fordeles videre.

Afkriminaliser udveksling af frø mellem landbrugere

Det kan klares ved at man i nuværende bekendtgørelsens §1 laver en tilføjelse som til hjemmemarkedet *tillader salg af sædekorn og frø af egen avl af sorter som ikke er omfattet af plantenyhedsbeskyttelse.*

Dvs. sorter som ikke er optaget på sortslisterne, enten fordi det er gamle landracer som ikke lever op til kravene om stabilitet, ensartethed og selvstændighed, eller tilsvarende nyeresorter hvor efterspørgslen primært er lokal og ikke på nogen måde kan dække udgifterne til optagelse på sortslisterne og efterfølgende certificering.

Det er urimeligt at udveksling af frø mellem landbrugere reelt er kriminaliseret. Det nuværende danske forbud mod, at landbrugere udveksler egne frø med andre landbrugere betyder at Danmark ikke lever op til bestemmelserne i FAO's internationale traktat om plantegenetiske ressourcer (ITPGRFA). Danmark har ratificeret ITPGRFA og har dermed forpligtet sig til at bevare og sikre bæredygtig udnyttelse af de genetiske ressourcer i de danske fødevareplanter og deres vilde slægtninge.

På en konference i Bruxelles sidste år (Who Will Own the Seeds, 22. januar 2014) oplyste en fransk jordbruger, at han var medlem af et lokalt netværk hvor man udvekslede frø. Det blev bekræftet af en deltager med baggrund fra GNIS (Groupement National Interprofessionnel des Semences et plants) at den type netværk er tilladt i Frankrig.

Et eksempel på de afgrøder vi sigter til er MaxVeg-projektet som blev afsluttet sidste år og hvor der viste sig at gamle sorter af kål og rodfrugter har en gavnlig virkning på diabetes 2. Men efter projektets afslutning har det ikke været muligt at etablere en fortsat dyrkning af grønsagerne. Hverken dyrkning eller forarbejdning kan tilpasses industrielle krav, hjemmemarkedet er for lille og eksport irrelevant.

Tilsvarende har foreningen Frøsamlerne, i samarbejde med NordGen, opformeret frø af 28 gamle danske ærter og bønner.

Såvel ”ny nordisk mad” som voksende interesse for økologi og bæredygtighed har bevirket, at forbrugerne efterspørger specialprodukter, f.eks. indenfor mel (ølandshvede, svedjerug m.fl.) og grønsager af MaxVegtypen. Mange forbrugere ønsker større indflydelse på hvordan råvarerne er produceret og hvad de spiser, uden nødvendigvis selv at være jordbrugere.

Vi vurderer, at det for nogle af de (og flere andre) sorter vil være muligt at etablere små produktioner på kommercielle markedsvilkår – såfremt der gennemføres en lovgivning, der muliggør dette i praksis.

Lovmæssige reguleringer og kontrol bør først kræves, når et frøfirma, som ikke selv har primærproduktion af frø, ønsker at videresælge frø. Der bør ikke lægges administrative hindringer i vejen for direkte salg/ bytte mellem to primærproducenter for at sikre sporbarhed. Den er jo sikret i

sådanne tilfælde.

Vi har i øvrigt svært ved at se hvordan de nye biodiversitetsgårde der nu er kommet på finansloven kan leve op til deres formål hvis lovgivningen ikke ændres, så de kan udveksle de planter de skal bevare.

Den nationale sortliste

Kravene til SES bør lempes for bevarings- og hobbysorter og nye sorter udviklede af meget små forældre. Disse sorter har netop deres styrke i variationen.

Afgifterne for godkendelse og optagelse på listen bør også reduceres, evt. helt fjernes. De enkelte lande i EU har en meget forskellig prispolitik, fra gratis til flere tusinde kroner.

Fremtidig politik

Vi håber at man fremover vil efterleve de mål, som vi via internationale aftaler har forpligtet os til og primært understøtte borgernes rettigheder frem for kommercielle rettigheder. Aftalerne bør give identificerbare spor i lovgivningen.

I Sverige henvises der i Jordbruksverkets pjece ”Amatör- och bevarandesorter – regler kring utsädesodling och försäljning” direkte til Biodiversitetskonventionen som et af udgangspunkterne for den svenske fortolkning af EU-direktiverne om bevarings sorter.

I overensstemmelse med FAO-traktaten bør der udarbejdes handlingsplaner for arbejdet med de plantegenetiske ressourcer. Handlingsplanen skal handle om bevaring, bæredygtig udnyttelse, formidling, forskning samt internationalt samarbejde og administration.

Frøsamlerne har foreslået oprettelsen af et Landsudvalg med magt og bevillinger til at gennemføre en langsigtet og kvalificeret politik og strategi for bevaring og udvikling af både sorter og arter.

De har også opfordret til, at man i større grad støtter den nordiske genbank, **NordGen**, bevillingsmæssigt og politisk. Både jordbrugere og professionelle frøavlere skal lovligt kunne dyrke genbankmateriale og lovligt udveksle det.

Vi støtter begge forslag.

Vi vil have en biodiversitetsplanlægning, som tænker flere tiår frem i tiden og som medtænker bl.a. klimaændringerne. Det burde være indlysende, at det tager lang tid at gøre noget der virker for biodiversiteten. Skiftende projekter og indsatsområder fra finanslov til finanslov duer bare ikke.

Venlig hilsen

Frie Bønder - Levende Land

Hans Jørgen Nygaard

Formand

Skævevej 86

9352 Dybvad

Tlf. 98 86 45 09 / 24 41 07 45

E-mail: hjnygaard@nordfiber.dk